

ECONOMIC SCIENCES

ЕКОНОМІЧНЕ СТАНОВИЩЕ ПОЛЬЩІ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ

Галина Алексєєвська¹
Анастасія Шендерова²

DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-126-8-59>

Світова пандемія викликана інфекцією COVID-19 стала невід’ємною частиною у житті кожної людини: соціальна дистанція, носіння захисник масок, вакцинація тощо. Неможливо ігнорувати факт значного впливу пандемії на всі сфери життя суспільства, зокрема і на стан економіки як світової так і окремих країн.

З появою COVID-19 у Польщі, перший випадок було зареєстровано 4 березня 2020 року, уряд вимушено реструктурував економіку для оптимізації збитків. Вважається, що Польща – одна з тих країн, яка найкраще впоралась з наслідками економічної кризи, викликану світовою пандемією.

Заходи економічного стимулювання були направлені на захист споживачів та мінімальне підвищення цін на фоні кризи. Населення могло отримати додаткові кредити з мінімальними відсотками. Більшість підприємств були субсидійовані державою задля надання відрахувань на соціальне забезпечення. Також компанії скоротили робочі години для працівників задля того аби зберегти більшість робочих місць та створили максимально комфортні умови праці з урахуванням усіх протиепідемічних заходів. Митні заходи на кордоні були посилені, особливо для товарів, які пов’язані фармацевтичної сфери. Деякі імпортери були звільнені від сплати певного мита на певні товари або митні правила, аби споживачі могли підтримувати національну економіку. Також на самому початку пандемії держава прийняла закон на обмеження вивозу фармацевтичних засобів за кордон, але надалі був прийнятий схожий закон з обмеженням ще на деякі групи товарів [5].

Національний банк Польщі скоротив відсоткову ставку, з 1,5% на початку березня до 0,1% в кінці травня. На додаток Центральний банк ввів операції репо для надання ліквідності банківського сектору і

---

¹ Одеський національний університет імені І.І. Мечникова, Україна

² Одеський національний університет імені І.І. Мечникова, Україна

оголосив про те, що буде купувати цінні папери казначейства Польщі і гарантовані державою боргові цінні папери на вторинному ринку. А також Національний Банк Польщі представив програму з надання фінансування для банківського кредитування нефінансових приватних осіб та підприємств [1; 4, р. 16].

Аналітики виділяють 3 «хвилі» COVID-19 в Польщі – березень-травень 2020 року, жовтень-листопад 2020 року та лютий-квітень 2021 року [2; 7]. Вплив пандемії та заходів протидії розповсюдження інфекції на економічний розвиток Польщі можна оцінити через призму аналізу змін основних макроекономічних показників.

Через скорочення споживання, інвестицій і запасів реальний приріст ВВП у 2020 році мав від'ємне значення (-2,7%), навіть не дивлячись на те, що об'єм експорту і державних витрат збільшився до кінця року. Але завдяки заходам по стимулюванню економіки очікується, що відновлення економіки буде прискорюватися в другій половині 2021 року на тлі стримуваного споживчого попиту і відновлення економік основних торгових партнерів Польщі. Також у 2022 році інвестиції і реформи, викладені у програмі відновлення Польщі, і план забезпечення стійкості почне діяти в повній мірі і буде стимулювати зростання виробництва. В цілому очікується, що економіка Польщі зросте на 4,0% в 2021 році і на 5,4% в 2022 році, при цьому очікується, що ВВП досягне докризового рівня в третьому кварталі 2021 року [3, р. 110].

Рівень безробіття в Польщі вважається найнижчим у всій Європі. У березні 2020 року, коли COVID-19 з'явився в Європі, трапився різкий стрибок безробіття, аж до 6,1% в червні 2020 року, при стабільному показнику в 5,5%. Даний рівень безробіття простуджувався впродовж першого півріччя, поки були найсуворіші обмеження і нічого не функціонувало. Під кінець року в Польщі знову погіршилася ситуація з кількістю захворювань і рівень безробіття знову зріс до 6,5% в січні-лютому 2021 року. З тих пір ситуація з безробітними і поширенням вірусу стабілізувалася і пішла на спад. На другий квартал 2021 року рівень безробіття в країні становить 5,9% [6].

Загальна інфляція у 2020 році різко сповільнилася, що було викликано змінною тренду більш раннього зростання цін на енергоносії і продукти харчування. Наприкінці 2020 року загальна інфляція склала 3,1% в річному обчисленні, знизившись на 1,6 процентних пункту з лютогового максимуму [4, р. 23]. Зниження цін на нафту і уповільнення зростання цін на продовольчі товари більш ніж компенсувало зростання оптових цін на електроенергію через періодичні збої в поставках і припинення заморожування цін на електроенергію для населення в січні 2020 року [4, р. 23]. Проте, інфляція залишається відносно високою, і на

кінець другого кварталу 2021 року складає 5,5%. Це був найвищий рівень інфляції з червня 2001 року, головним чином піднятий через ціни на продукти харчування та безалкогольні напої, житло, комунальні послуги та транспорт [6].

Важливою складовою економіки будь-якої країни є домогосподарства, зокрема їх доходи та споживання. До спалаху коронавірусної інфекції зростання доходів домогосподарств сприяло економічному розвитку, в той час як рівень бідності, нерівності та безробіття знижувався. Але пандемія змінила тенденцію до зростання на скорочення доходів і звісно споживання домогосподарств. Це було обумовлено об'явою локдауну, та втратою робочих місць багатьма працівниками. Хоча початковий шок був згладжений урядовими заходами, скороченням тривалості робочого дня і використання неоплачуваних відпусток (короткострокова схема роботи), відновлення зайнятості у 2020 році було лише частковим. А також малі та мікропідприємства з невеликими фінансовими резервами також все ще залишаються в особливій небезпеці [4, р. 11]. Але все ж таки очікується, що високий рівень заощаджень домашніх господарств і зростаюча довіра споживачів дадуть поштовх приватному споживанню в 2021 і 2022 роках. Зокрема, збільшення можливостей для витрат споживачів після передбачуваного зняття обмежень, ймовірно, призведе до поступового зниження норми заощаджень яка, за прогнозами, повернеться до свого допандемічного рівня наприкінці 2022 року. Приватні інвестиції також повинні відновитися завдяки поліпшенню ділового настрою і низьким витратам за позиками [3, р. 110].

Отже, можна зробити висновок, що країна рухається в напрямку стабілізації економічного розвитку. Відновлення позитивних значень більшості важливих макроекономічних показників планується впродовж наступних 5 років, деякі показники вже повернулись до докризових значень.

References:

1. Alekseevska H. (2020) Impact of the European Central Bank Monetary Policy on the Financial Indicators of the Bulgaria, Croatia, Romania and Ukraine. *Acta Universitatis Danubius*, vol. 16, no. 2, pp. 270–274.
2. BBC News (2021) Covid pandemic peaks in Eastern and Central Europe and ruins Easter. URL: <https://www.bbc.com/news/world-europe-56588509>
3. European Economic Forecast. Poland. Spring 2021. URL: https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/economy-finance/ip149_en.pdf
4. OECD Economic Surveys. Poland. December 2020. URL: <https://www.oecd.org/economy/surveys/Poland-2020-OECD-economic-survey-overview.pdf>

5. Polkowska D. (2020) Platform work during the COVID-19 pandemic: a case study of Glovo couriers in Poland. URL: <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/14616696.2020.1826554>
6. Statistics Poland. URL: <https://stat.gov.pl/en/>
7. World Bank. URL: <https://data.worldbank.org/>